Hrbatý Joska

Horský obraz. Napsal J. V. Fiaberka.

"Půjdete, maminko?"

"Ba, holečko, ani nevím, jak dělati. Ráda bych šla ke všem, mám vás tuze ráda, Bětko také již tady byla, a Honzík v neděli."

"Viďa je! Vždyť jsem si tuze myslila, že tu byli povídala Bětková, povídala, že Honza skutkoval chalupu jako dyjomoth. Nemají dost! Ještě jste mu málo pomáhali? Však ja vím všecko, milá maminko, jak o vás smýšlí! A Bětka by chtěla také peníze za žít! Viďa jí! Já mám tři se vlídětí jako jeřabin, aby měla vše na podtrnování. A mne by nic nedejpřálí? No, uvidíme, jestli jen to půjde. Já jsem také chtíc, abych svůj podíl z chalupy, když je tatínek zanechal..."

Chodila prudce po světnici a třásla si stůly z kouřku nol. Babička teprve teď chápala, proč všechni přišli... U srdce jí po vždy hoorko, jež se tahlo až na ja zyk. Rozvážně na Marjánku hoz třásala na sobě zněmu a měla se k odchodu.

"Už vím, že tu nejsem pro přání na, maminko, že mě javeblíš, ale ať, však nujeby to tak nechtěl aby jeden všecko sloupil a dva si utrhli. Urgelu s pěknou... Na buďte tady s Krstem."

Podala matce rukou a snáz ji po líbila.

"Pozdravuj doma, Marjánko, a nehněvej se, vždyť jsem ještě a ni Bětce ani Honzíkovi nic nedě la..."

"Proto!" upřejojila se a s řetě vem se snažila smazati nepříjemný dojem z její duše.

"Pamatujte na nás, maminko, prosím vás," připomenula v mlé nosti a ještě jednokrát ji políbila. Babičce se zdálo, že políbení byla teplejší než prvé. V srdci se jí ulevilo.

Marjánka Joskovi nedala ani s bohem, což ho velice mrzelo a dojalo. Dobře cítil, že ho tu řada nevidí. Díval se za ní oknem, jak vytahovala nohy ze sněhu a ještě se k chalupě od rohu Bílkovy stodoly ohlédla.

Stařena se vrátila ze síně a potácela se.

Usedla u kamen na lavice a třásla se zimou.

Joska sešoupl se s lavice, na níž dosud u okna seděl, a šel se pořídit do pece, jestli hoří. Jen několik drobných uhlíků pomžikávalo a pomaloučku uhasínalo. Joska se natáhoval na pecinku po drobných palačkách, aby je na uhlí naložil a oheň rozdělal. Tak tak, že dostal... Bál se promluviti, a babička čekala netrpělivě, co řekne. Když dlouho po něm koukala, a on nic, začala sama.

"Teď se o mně přímo trhají Josko."

Ten si k ní přisedl a přimáčkl se zády na kachle.

"Tetičko, spíše se trhají o chalupu."

"Vždyť já vím, má duše drahá, Marjánka mně to řekla nejlépe... ta je prudká... bože, ta je prudká, zrovna jsem se třásla..."

"Já taky! Koukala na mě zle, tetičko, jako bych já vám říkal, abyste k ní nechodila. Teď najednou o vás vědí a dříve se ani neukázali. Však nebožtík strejček si tuze často pozasteskl a požaloval, že sem nejdou, kolikrát lítostí div neplakal."

"Však já jsem se také naplakala, že nepřijdou, aby se optali, mámo, táto, jak vám je, jestli pak jste zdrávi a něco vám neschází? Ani jsem nebožtíkovi starému nic neříkala, ale měla jsem ty myšlenky v sobě."

"Tetičko, ani dbají o ty peníze za chalupu... o vás ne," řekl s lítostí a přitlačil se k jejímu boku.

"Bože, ta jsou srdce, to jsou srdce..."

"Neměla byste radost, ani u jednoho, peníze by se rozprchly, a vy byste jim byla ohtížnou."

"Ba, ba, hochu, máš pravdu... však já z chalupy nepůjdu. Nějak bude, mám po nebožtíkovi zůstalé renských... a dlouho li tady ještě budu... vždyť jsem již stará, nad hrobem, kam pak bych šla—"

Joskovi srdce ukřálo. Měl radost, že se nemusí stěhovati. Babičku přímo objímal.

"Tetičko..."

"No, co pak?"

"Zle nám nebude, vždyť já vy dělám..."

Stařenka pustila smysl slova "nám" a byla pohnuta. Slza jí z očí vytryskla a padla na jeho ruku, kterou si položil přes stařenino kolenu.

Políbila ho na vlasy a stiskla tu drobounkou hlavu těsně k srdci.

"Však ja chalupku nikomu nedám, nějaj se, nikomu, pokud budu dýchat..., kam pak bych šel, u Ježíška! Tady jsi schovaný, nikda si z tebe vojáčky nedělá, máš svatý pokoj. Až zas přijdou lovky jim povím, že se za chalupu neprodám, aby na mě pak bru čeli..."

Joska radostí vyskočil.

V neděli sešli se nahoru u zá klady výstupu. Nejdříve přišel Honzík, vyčistil svůj kroužek, nechtěl vstoupit a matku se nezeptal. Pak přišla zahalena Bětka z Chlumu měla několik sukní, kabát s červenou zajetí kožíškem kolem, na hlavě však na hlavě, jaro vlnu na hlavě, do zadu velikým uzlem uvázané, a ruce v plachtové svoumě jako rukávník. Sotva se ve dveřích ohlédla.

Joska zaběžel, aby ho ani nevidělo. Měl před ní strach aby zas o něm jednavatě nezvedla.

Mluvili mezi sebou jako milí sové.

Řeč lásky vázla protože bylo mezi nimi mnoho řečí a závisti.

Joska ani nedafal.

Když jsou všichni seděli a jeden před druhém nechtěli říci, proč přišli, počalo bytí zvláště Honzovi ústa. Nepokoušeném vrtěl, přečítal a čítal, nevěděl, kdyby tak se tak odešly. Bětka rozumovala zrovna tak, a Marjánka tiše, čekal jeden na druhého, kdy bude ze zdůrčáním se nechtěte.

Stařenka je vybízela, aby za dne dorazili a přišli zase, že je ráda ubíhá, ani se nehnuli. Honzík, který byl již potlačovanou zlostí nátvám, sedl si proti matce a zaral:

"Co budete dělat, matko? Bude vám smutno..."

Dcery ho nechaly mluviti.

"Co budu dělat!...? Sedět! Se dět, děti. Ani se z chalupy ne lnu."

Syn prudce vstal a bral beranici. Spadl tu pilulku a přemohl se. Sestry postihly zbledlouť v jeho obličeji.

"Až sem podruhé půjdete, dě ti, vezměte s sebou něco živoby ti... víte, tatík umřel... a já nic nevydělám."

Joska se usmíval, krásně je odbyla!

"Půjdeme, no!" tešil beranici. Dcery zavázaly si vlíčky na hlavu a chystaly se k odchodu.

Marjánka se pořád po všem otáčela, ba počítala peříny na posteli i na bídle.

"Pojď, pojď!" vyhlásil ji netrpělivě.

"No... jdi... ty jdeš na jinou stranu," odbyla ho dosti urputným pohledem.

Šel, a matka za ním. Ale Bětka honem vběhla do síně, aby si neposvítali. Marjánka se ještě jednou při světničce ohlédla a zůstala tkvěti pohledem na sedícím Joskovi, který sklopil oči.

"Musím si všecko prohlédnouti," řekla, "kdyby matka náhle umřela, a my přišli později, abychom věděli, jestli se něco nepotratilo... ostatně já ještě přijdu."

Joska se zasvíjel v celém nitru, vstal, chtěl jí něco říci, ale ústa mu zůstala němá.

"Má mě za zlodějce!" zalomil tenkýma rukama a sevřel v nich hlavu.

Marjánka se nestrachovala, že Honzík s matkou něco ujedná, byla v síni Bětka. Proto si vyčíhala okamžik, aby Joskovi nepřímo pohrozila.

Když přišla do síně a s matkou se rozloučila, vypozorovala, že si ji Bětka zkoumavě prohlíží, jestli něco nezastrčila pod kožich.

Honzík dal jim dobrou noc a pustil se k Hamrům. Bětka s Marjánkou šly spolu na rozcestí, nutily se do hovoru, ale řeč jim nešla. O matce se ani nezmínily, jen při rozchodu Marjánka projevila obavu, aby ten kluk hrbatá matce nekradl...

Bětka pustila se ke Chlumu a Marjánka k Pavekám.

Romantý sedlák z Jenikova brzy zmizel oběma sestrám, které se za ním přes vesnici s kopce dívaly. Také Bětka, jež se od pasečké na rozcestí oddělila, zmizela za vrškem, když se Marjánka ještě za ní otočila, viděla její hlavu ponořovati se za kopec jako slunko za hory.

Sníh pod nohama lupal, vzduch byl chladný a čistý, mrzlo štiplavě. Západ byl rudý. Celá široká dolina, jež se jí před zrakem k apatu otevřela, když stála na vrchu krabatin, byla pokryta sněhem hodně vysoko. Rozsáhlé lesy, jež pokrývaly nejvyšší kopce, táhly se v vrstvách za sebou. Nižší byly tmavé, další šedavé a zamlžené. Tu stály lesy tesa menších, zrcadly se ve sněhu jako rubem obrácené kožichy z černých beránků, jinde stál strom, dva, a samotě. Nade vším byl klid, dřímota. Marjánka ohlédla se ještě jednou směrem za sestrou, ale vysoký vrch, skalnatým ze sněhu tvořící, černý a nestvárný, překážel jí dále rozhledu. Šla rychle po ztlajmané pěšině k lesíku, jímž se vinula silnice. Les byl tichý, sníh a jinovatka seděli na jeho větvích. Když se k němu blížila, slyšela cvrlikati sýkorku a uviděla tři vrány, které se zvedly a letěly dále. Klidně a bez hlasu. Jen sníh s větví pod nimi padající zvonil jeť svůj skoulech. Rozhlížela se po té zlobní krajině na všecky strany. Tam v dáli, vysoko v Železných horách, bylo nejsvětleji. Ve chatky lesů, zvláště a vězičkovitě patrně se odrážely od rudé záplavy na západním nebi. Na temném vysokém předhoří uzřela Zubří vesničku ve sněhu tiše sedící, níže za vrchy vyčuhovala věž kostela tehovokamenického, blíže před ní Ryšanov s jednopatrovou školou při silnici, v pravo pod lesíkem Srný, směrem opáčným Drevíkov se židovskou synagogou a několik chalup Pacek, z nichž pocházela. A dole v údolí při Chrudimce, která sem ohlíkem přijachala od Hamrů, viděla Stan a Vitanov, odkud se ozývaly hlasy a hlas štěkajícího psa. Sešla k silnici, po níž mihly se sáně z města, ohlédla se po Veselce, hostinci na samotě, kam za rychodna chodívala k muzice, a dala se k chalupě, stojící při silnici. Nakukla do vysoko mechem vystlaných oken a zmizela v lesíku.

Tma rychle se ukládala nad horami.

Marjánka měla hlavu myšlenkami přetíženou. O chalupu matčinu strachovala se, jakoby byla jen její bála se o každý hadřík, který tam viděla, a závistí, že by z toho také ostatní něco dostali, přímo mřela.

Také Bětka cupala rychle, aby mužu oznámila, jak špatně pochodila. Bratr Honzík zlostí rostou se zařehtával a upokojoval se, že na matku půjde s politikou. Při nápadech si mnul zkřehlé ruce v palcových rukavicích a pohazoval rukama směrem ke Chlumu a k Pavekám za sestrami.

Stařenka vrátila se do světničky. Byla tma, tři okénka do půlovice mechem a jehličím vystlána z venku mnoho světla nepropustila. Ve dveřích se poléčela. Všecko jí šlo na rozum a dotýkala se tuze stařičkého srdce, v němž bylo dosud místa pro všecky. Měla stejně ráda své děti a cítila, že by ani jedno ani druhé nemohla odsouditi. Ale ta jejich vzájemná k sobě falcě, jednání na oko a závist a stejný chvat za mamonem stařenku rozlítostnil. Viděla, jak děti za ty ruky se odcizily, jakoby mezi sebou ani sestrami a bratrem nebyly. Lítost svírala stařenec hruď a sevřela bezzubá ústa. Vzpomínala, jak se mívaly rády, jak se kolem ní batolily a v prvních letech, kdy se z domu rozešly, si prály, ale teď, jakoby ani nebyly dětmi jedné matky. Lopota, zápas o život a touha po rozmnožení jmění je odcizila.

Odvykl jeden druhému.

Babička usedla u kamen a oklepala se zimou. Ohlížela se po Joskovi a viděla položenou jeho hlavu na rohu stolu.

Pročítal si rychle smutné stránky svého života, a bylo mu smutno. Slova pasečké selky vířila mu dosud v hlavě a nedala klidu.

Stařence bodlo u srdce. Pátravěji se po Joskovi ohlédla a nastavila sluch. Jemné chvění pohnula na rtech a v duši nejasnou tíhu, jež jí usedala na plíce a zkracovala dech.

"Josko, ty pláčeš?" tázala se.

Joska zvedl hlavu a utíral oči. Babička Remešková k němu přistoupila a položia mu ruku na hlavu.

"Netruchli, netruchli, vždyť já se ještě poradím, co mám dělati."

"Nic mne netěší, tetičko..." odpověděl smutně a nedokončil.

"Mlč, z chalupy nepůjdeš, pokud nezavřu oči."

"Kdybyste věděla, tetičko, co přede mnou řekla pajnáma z Pasek..." naříkal.

Babička byla rozechvělá a v tmě pátrala po hnědých očích Joska, aby vyčetla jeho vnitřní nálada. Ale nevěděla.

"Co pak? Vždyť jsem tu přece byla"...

"Vyčíhala si příhodnou chvíli tetičko," řekl pokojně a vzal stařenku za ruku.

"Něco řekla, když jsem vypravázela syna, ne?"

"Rozhlížela se po všem, peříny počítala a povídala, že si musí všecko spočítati, aby věděla, jestli se co neztratilo, kdybyste, tetičko, zemřela bez jejich vědomí," šeptal, a hrdla se mu sevřelo, že nemohl pro lítost mluviti.

Remešková vzdychla a přitiskla hlavu Joska chladnou rukou.

"Tetičko, ona Marjánka myslí že kradu, že bych se netil na něco cizího," přilehl sebevědomě.

"Marjánka, Marjánka!" opakovala si stařena její jméno zvedl nutným a klesajícím hlasem pěkně pomalu s přivřením očí.

"Pěkná Marjánka!"

"Všichni mně ublížují, tetičko," pozasteskl si Joska a vedl ji ke kamnům k usednutí.

Ve tmě si povídali.

"Nic si z toho nedělej, hochu, pasečká je tuze štiplavá, však jo k ní o nic nepůjdu, teď mě mrzí, že jsem jim řekla o něco k živobytí. Však na to ani neodpověděli, já jsem si dobře povšimla."

"Lehko se uživíme, tetičko, co pak dva lidé, jíme jako stodůlci na ten zvonec vzdycky vypíchám."

"I, bože, nehovoj, Josko, vždyť mám pár jednušek, mě pak bys ty..." bránila se stařenka, aby bylo jí lehoučko u srdce a bylo jí to od něho milé.

Rozdíl v lásce vlastních dětí a v lásce cizího Josky vycítila v onom okamžiku nejvíce. Teď viděla, jakým bylo štěstím, že ho k sobě přijali. Nebýt jeho, zůstala by opuštěnou a osamocenou. Děti nabízely jí útulek za chalupu.

Joska uvažoval, má-li tetičce, jíž od malička tak říkal, říci svůj úsudek o dcerách a synovi, kteří odešli, ale na konec rozhodl se, že by zbytečně rozbolestnil jí srdce. Vždyť jemu samému bylo z těch řečí nevolno a divil se, jak necitně mohou děti s matkou jednati a na oko se stavěti, jakoby jí bůh milý ví jak měly rády.

"Můj Ježíši, to jsou srdce, to jsou srdce," ulevoval si vzdechy a nad stařenkou zaslzel.

Ve vsi dávno klekání odzvonili, měsíc nad obzorem svítil a vyplul nad lesy jako rozžhavený mlé. Tma zjasnila, a do světničky vystoupily dvěma okénky v čele prouhy světla. Dopadly před nimi na podlahu. Stařena se divila na ta osvětlená místa, kde se leskly kalužinky vody z odrezného sněhu Honzíkových bot. Zvedla se pro hadřík a podlahu otřela.

"Myslíte, že přijdou a živobytí přinesou? Ani se tu neukáží."

A neukázal se nikdo z nich po celou zimu, aby něco matce nemusel přinésti. Snahou jejich byla rozhnojovati a ne ubírati, třeba se ubíralo pro vlastní matku, která pro ně půl století se klopotila.

Náhodou, když s někým se vsi v městě se sešli, tázali se, jak je matce. A když slyšeli, že dobře, nepocítili žádné radosti, tak snad zprávu přijali, bez nešťastství srdce a citu. Vyhlídka na kus dědictví byla v jich nitru do neurčita posunuta.

Ani v létě nepřišli pro práci. Sloužili poli a dobytku, život stařičké matky stál stranou.

Stařenka neteskněla, zvykla chladu svých dětí a uznávala, že mají starosti své.

Celé léto čekala po stavení a obdivovala strakatou kozu, kterou si koupili u prvního jarmarku. Jos ka šil a málo vycházel. Jen k večeru bylo ho viděti v zahrádce se zkřivenym plotem, kde usedal na pařez odříznutého topolu.

Stařenka podzimkem chůtrala a vysýchala. Často si naříkala na hlavu a na prsa.

Jednou v zimě, když všecko bylo sněhem zaváto, kdy válelo se nad lesy a horami moře nih, semknutých břehy vysočin po obzoru, bylo jí tuze špatně. Zbledla voskově, a oči jí hluboko zapadaly. Joska byl pln starostí a ptal se má-li poslati pro Krbálkovou nebo pro doktora.

"Ba, milé, hochu, snad bych si neposílala pro doktora. Od nepaměti všichni v rodině jsme se bez něho obešli. Co pak by tomu řekli lidé a nebožtík. Josko, proti smrti není léku, jsem starou, co pak se mnou..."

(Pokračování.)

Jen málo lidem jest známo, jak mnoho mužů se cítí být úplně vyčerpanými a nejsou to jen muži, ale je stejně mnoho plných hospodyň, které cítí podobně. Takoví lidé potřebují něčeho, co by jejich tělesnou soustavu posílilo a trvale ulevilo vyčištěním a posílením krve. Mezi léky pravé záslužby není nejspíše žádné přípravky, která by se byla setkala s tak znamenitým úspěchem jako Dra. Petra Hobeka při budování tělesné soustavy a obnovování rozrušené životní síly. Nad vše platno platí se po něm v lékárnách, neboť nelze ho tam koupiti. Dodává se obecenstvu přímo od majitelů Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 18—25 So. Hoyne Ave., Chicago, Ill. — Advertisement.

Kašel a chraptivost

přicházejí obyčejně se zimou a jsou povahy tvrdošíjné. Vyžadují proto rychlé nápravy a osvědčeného léku.

SEVERŮV Balsám pro plíce

(Severa's Balsam for Lungs) pomáhá znamenitě v léčení kašle, nastuzení, chraptivosti, zápalu průdušek, krupu čili falešného záškrtu a zajíkavého kašle již po 55 roků. Jest to výtečný a tišící lék. Odporučujeme jej všem — mladým i starým — dětem i dospělým. 25c a 50c.

"Měl jsem silný kašel," píše pan Fred. Vácha z Elk River, Minn. "dostal jsem si tedy lékárnu Severova Balsámu pro plíce a jeden nebyla celá lahev vyčítá, a kašel pomalu ustal. Jsem tři roky star a jsem dosti dobře zdráv."

Kupujte **SEVEROVY LÉKY** v lékárnách.

Odmítejte nápodobeniny. Nemáli váš lékárník Severovy léky na skladě, objednejte si je přímo od

Zácpu, bolení hlavy, závrať, jakési nesnáze, žloutnutí i žlučnatou nadmo léčí

SEVEROVY PILULKY PRO JÁTRA

(Severa's Liver Pills) jsou výborny dle předpisu. Cena 25 centů.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

DOBRÉ PIVO JEST ZNAMENITÝ LÉK

FREMONT BREWING CO.

FREMONT, NEBRASKA,

vyrábí a lahvuje Plzeňské pivo. Co se týče chuti a jakosti, jest nejbližší importovanému.

Součástky tohoto piva, nejlepší slad, dělán z nejlepšího ječmene v našem pivovaře a pravý český žatecký chmel jest používán. Obsahuje 3 procenta lihu a jest doporučován mnohými lékaři.

Chcete-li sobě pochutnati, objednejte sobě jednu bednu.

FRANK YUN

vlastní čistě a hojně zásobený

řeznický a uzenářský obchod

V ČÍSLE 2206 JIŽ. 16., OMAHA.

Bohatý výběr čerstvého masa, nejlepší jakosti a za ceny nejlevnější. Veškeré výrobky uzenářské těší se té nejlepší jakosti. Objednávky možno učiniti telefonem: Douglas 3422.

MACH & MACH

—ZUBNÍ LÉKAŘI—

3. pos. Paxton Bl., 16. a Farnam ul
Tel. Doug. 1085. OMAHA, NEB.

Nejlépe zařízená zoholičkařská úřadovna ve středozápadě. Nejmodernější pomůcky. Práce prvé třídy. Ceny mírné

Nejmodernější na levé straně města

Řeznický a Uzenářský závod vlastní v č. 1401 jižní 16. ul.

CYRILL HROMEK

Čerstvé maso jakož i výborné uzenářské výrobky a velká drůbež se dostává.

Zavolejte tel. Douglas 1416

DR. J. C. SOUKUP,

ZUBNÍ LÉKAŘ

Telefon: Douglas 150
201 Paxton Block (roh 16. a Farnam)
OMAHA NEBR.

Co Woodmen of the World koná pro Omahu?

Zaměstnanějíc v domácí úřadovně v Omaze vyplácí ročně $200,000.00
V omahských bankách ukládá ročně $12,000,000.00
Na Omazské poště zvýší příjmy ročně o $50,000.00

Vydáváte své peníze na ochranu své rodiny u této velké, vzrůstající domácí organisace?

Počet našeho členstva jest cyrl přes 710,000
Předstižení fond pro nahodilé případy přes $10,000,000.00
Naše smrtní poplatky jsou mírné.
Naše pojištění jest

Jisté Bezpečné Zdravé Trvalé

Ben F. Thomas, City Manager W. O. W. Bldg.
W. A. Fiscus, Severnian Commander W. O. W. Bldg.

James Corr Electric Co.

Nejlepší místo ve městě k opatření si elektrického zařízení. Navštivte nás v případě jakémelecké příslušné části a zařízení potřeby v oboru elektriky. Spolehlivé zavádění drátů. Úsení.

207 a 209 již. 10. ul.

Omaha, Neb. Tel. Doug. 4466

Adolf A. Tenopír,

Český právník.

Úřadovna: čís. 1525, roh 14. a William ulice

OMAHA NEBRASKA

Telefon: Doug. 6397.

—Veřejný notář—